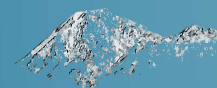

JEPA

glasilo SKD Jepa-Baško jezero
junij 2022 • letnik XXXI • številka 3 (97)

1922 1932 1942 1952 1962 1972 1982 1992 2002 2012 2022

100

let | Jahre

Slovensko kulturno društvo Jepa-Baško jezero

Slavnostna prireditev

Festveranstaltung

2.7.2022 19:30

Grajska arena Bekštanj
Burgarena Finkenstein

Mopz Jepa-Baško jezero
Tamburaški ansambel Loče
skupina akzent
JEPCA
Mladinska igralska skupina

mladi akzent
Tonč Feinig & Edgar Unterkirchner
Popwal
Trachtenkapelle Finkenstein
Slovenska glasbena šola na Koroškem

Vstopnina // Eintritt: 15 € 20 €

**Pred 80 leti so
nas pregnali!**

**Vor 80 Jahren
wurden wir
deportiert.**

14. in 15. april sta bila pred 80 leti tista dva usodna dneva, ob katerih so nacisti iz naših krajev pregnali slovenske družine. Oropane in ponižane so odvedli v nemška taborišča. Nekatere družine so se vrnile po nekaj dneh, nekatere po treh mesecih, številne šele po koncu vojne in propadu nemškega rajha na svoje domove. Le-tem v spomin in vsem v opomin sta umetnik Valentin Oman in SKD Jeps-Baško jezero v Dobju postavila veličasten spomenik, ki je bil slavnostno odkrit 15. aprila 2022. Že poprej so se v loški farni cerkvi zbrali pregnanke in pregnanci, njihovi sorodniki in prijatelji k spominski pobožnosti. Z njimi so se društveni pevci, tamburaši in mladinska gledališka skupina s skupnim petjem, muziciranjem in recitiranjem dostojno spominjali na ta za narod usodni čas.

Am Karfreitag, dem 15. April, jährte sich zum 80. Male jener dunkle Tag, an dem slowenische Familien vom NS-Regime in einer Umsiedlungsaktion aus Südkärnten vertrieben wurden. Der Slowenische Kulturverein Jeps-Baško jezero hat in diesem Gedenkjahr mit dem Künstler Valentin Oman ein Mahnmal in Unteraichwald errichtet. Bei einer Gedenkandacht in der Pfarrkirche Latschach mit den Pfarrern Jurij Buch, Stanko und Peter Olip, wurde mit Gebeten, Rezitalen und Gesang der Vereinsgruppen an dieses einschneidende Ereignis erinnert. Darauf folgte am Aichwaldsee die Einweihung des Mahnmales. In den Ansprachen von BM Christian Poglitsch, von Gregej Krištof als dem Vorsitzenden des Verbandes der zwangsweise Ausgesiedelten und von der Vorsitzenden des Kulturvereines, Anica Lesjak-Ressmann, wurde gemahnt, erinnert und ermuntert, das Geschehene nicht zu vergessen, sondern es mahndend hoch zu halten.

Gegen Vergessen

Ich will mich erinnern
dass ich nicht vergessen will
denn ich will ich sein.

Ich will mich erinnern
dass ich vergessen will
denn ich will nicht zu viel leiden.

Ich will mich erinnern
dass ich nicht vergessen will
denn ich will mich kennen.

Denn ich kann nicht denken
ohne mich zu erinnern
denn ich kann nicht wollen
ohne mich zu erinnern
denn ich kann nicht lieben
denn ich kann nicht hoffen
denn ich kann nicht vergessen
ohne mich zu erinnern.

Ich will mich erinnern
an alles was man vergisst
denn ich kann nicht retten
ohne mich zu erinnern
auch mich nicht und nicht meine
Kinder.

Ich will mich erinnern
an die Vergangenheit und an die
Zukunft
und ich will mich erinnern
wie bald ich vergessen muss
und ich will mich erinnern
wie bald ich vergessen sein werde.

Erich Fried

Čudili smo se, ko nas je avtobus nato zapeljal v Dobje. Šele tam sem videl, da je v teku cela akcija nasilne izselitve Slovencev. Stalo je tam že več avtobusov in videl sem sotrpine iz Loč in Rut. (Franc Resman, Rod pod Jépo)

NAJ SPOMINJAJO LIPE!

Kaj se godi

Zgodilo se je
in se še vedno dogaja
in se bo dogajalo naprej,
če se ne bo zgodilo kaj proti.

Nedolžni o tem nič ne vedo,
ker so preveč revni
in krivi o tem nič ne vedo,
ker so preveč krivi.

Revni tega ne opazijo,
ker so prerevni,
in bogati tega ne opazijo,
ker so prebogati.

Neumni skomigajo z rameni,
ker so preneumni,
in pametni skomigajo z rameni,
ker so preveč pametni.

Mlade ne briga,
ker so premladi,
in stare ne briga,
ker so prestari.

Zato se proti temu nič ne zgodi,
in zato se je zgodilo
in se slejkoprej godi,
in se bo dogajalo naprej.

Erich Fried

- Hermi Fest, p. d. Amruš
- Pepca Kofler, p. d. Vavčar, rojena v pregnanstvu
  - mag. Valentin Müller, p. d. Čemernjak,
sin Danice Müller p. d. Fonar
  - Štefan Ressimann, p.d. Tratnik
Lojzi, Andrej in Marko Gallob, p.d. Trupi
  - Hanzi Müller, p. d. Kotnik
- mmag. Susanne Jörg-Ottowitz, p. d. Hajnžele
  - Krista Trink, potomka Mikučevih
- Hanzi Mikl, sin Danice Müller, p. d. Fonar
(z Martinom Lesjakom, ki je priskrbel lipe)
  - Anni Triessnig, p. d. Birt
  - Martina Frank, p. d. Zavrnik

HAJNŽELE

Maria **Arneitz**
Martin, Stefanie, Josef
Anna Arneitz
Ledince/Ledenitzen 12
Žrelec/Klgft Ebentalerstrasse

NOVINJAK

Johann & Maria **Baumgartner**
Maria Budja
Ovčna/Outschena
Žrelec/Klgft Ebentalerstrasse

KOVAČ

Franz & Aloisia **Černut**
Theresia, Franz, Lojzka, Johann
Hribr/Oberaichwald 32
Frauenaurach, Miesenbach NÖ

PEC

Franz & Maria **Gallob**
Johanna, Franz, Thomas
Zgornji Breg/Oberrain 6
Frauenaurach

TRUPI

Johann & Maria **Gallob**
Johann, Josef, Daniel,
Alois, Stanislaus, Maria
Spodnje Teharče/Untertechanting 23
Hagenbüchach

KRUGLIČ

Johann & Maria **Hassler**
Luzia
Anna Hassler
Brnca/Fürnitz 24
Rehnitz

UŠTIN

Alois **Hochkofler**
Grpiče/Korpitsch 3
Žrelec/Klgft Ebentalerstrasse

Maria Jank

Bače/Faak
Žrelec/Klgft Ebentalerstrasse

VAVČAR

Peter & Aloisia **Kofler**
Rosalia, Aloisia, Josefine
Šteben/St. Stefan 11
*Hagenbüchach, Eichstätt,
Hesselberg, Hohe Wand NÖ*

ČEMERNJAK

Valentin & Anna **Krištof**
Josefa, Ludmilla,
Valentin, Johanna
Pečnica/Petschnitzen
*Hagenbüchach, Eichstätt,
Hesselberg, NÖ*

AMRUŠ

Franz & Maria **Kunčič**
Maria, Franz, Josef
Dobje/Unteraichwald 5
*Hesselberg, Weissenburg,
Frauenaurach*

KUHAR

Maria **Martič**
Pogorje/Pogöriach 21
Hagenbüchach

PRANGAR

Johann & Maria **Mertel**
Rosalia
Zmotive/Sigmontitsch 1
Žrelec/Klgft Ebentalerstrasse

MAGER

Karl & Anna **Mikl**
Malošče/Mallestig 29
Hesselberg

BRAČEK

Lukas & Ursula **Mikl**
Lukas, Maria
Zagoriče/Goritschach 3
Rehnitz, Ettligen, Rastatt, Gerlachsheim

KOTNIK, PLOZI

Johann & Franziska **Müller**
Maria, Johann
Malošče/Mallestig 10,
Vodiča vas/Gödersdorf 10
Frauenaurach

FONAR

Valentin **Müller & Fani Dabernig**
Albina
Bače/Faak 2
*Hagenbüchach, Eichstätt,
Rehhof NÖ*

MIKUČ

Johann & Anna **Pečnik**
Zgornje Borovlje/Oberferlach 16
*Hagenbüchach, Eichstätt,
Hesselberg, Rehhof NÖ*

TRATNIK

Franz & Theresia **Ressmann**
Theresia, Franz, Stefanie,
Martin, Josef, Johann, Anton
Ledince/Ledenitzen 21
*Hagenbüchach, Eichstätt,
Miesenbach NÖ*

KOBUAR

Franz & Theresia **Schaunig**
Maria, Franz, Johann
Spodnje Rute/Untergreuth 5
Rehnitz, Hagenbüchach, Eichstätt

**Imena pregnank in
pregnancev iz
slovenskih hiš v občinah
Bekštanj in Ledince
aprila 1942**

14. in 15. april
1942

Anton **Sluga**
Grpiče/Korpitsch
Frauenaurach

ZLAN

Valentin & Rosa **Tarman**
Maria, Valentin, Aloisia
Pogorje/Pogöriach 15
Hagenbüchach, Hesselberg

ULBING

Franz & Maria **Treiber**
Franz, Johann, Maria
Spodnje Rute/Untergreuth 11
Rehnitz

BIRT

Simon & Katharina **Triessnig**
Simon, Franz, Katharina
Loče/Latschach 4
*Hagenbüchach, Eichstätt,
Hesselberg, NÖ*

ZAVRNIK

Josef & Maria **Trunk**
Anna, Aloisia, Maria,
Franz, Josef, Johann
Bače/Faak 20
Hagenbüchach

ONIČ

Max & Anna **Trunk**
Johann, Alois
Johann Trunk
Žužalče/Susalitsch 8
*Schwarzenberg, Frauenaurach,
Eichstätt*

KVAČIČ

Franz & Mathilde **Vidic**
Anna, Franz, Johann,
Agnes Waller
Hribr/Oberaichwald 1
*Rehnitz, Ettligen,
Rastatt, Gerlachsheim*

**Namen der im April 1942
deportierten SlowenInnen
in den Gemeinden
Finkenstein und
Ledенitzen**

Iznad Baškega jezera. (Latschach—Loče.) Na pustno nedeljo je bila vsa slovenska družina iz Loč in okolice zbrana v Pušnikovi dvorani, da vidi domače igralce in sliši slovensko pesem. Izredno številna udeležba, veliko število mladine in izvrstno podajanje slovenske pesmi in burke „Ne kliči vraga“ je ustvarilo v Pušnikovi dvorani prav pustno razpoloženje. Da je občinstvo Brnčane nagradilo z burnim aplavzom, je razumljivo, to so res fantje od fare, ki kljub „pustni soboti“ niso utrpeli na glasu in sigurnosti podajanja. Maloščani pa so srečno povezali spodnji in zgornji del občine v eno celoto s svojimi glasovnimi glasovi. Ločani so tokrat izvajali novejšo kompozicije rožanskega komponista g. N. in zdelo se nam je, da se je tudi komponistu zaželelo, da se postavi s slovensko pesmijo tam, kjer jo že tako dolgo in težko pogrešamo. Občinstvo je pri tej priliki pokazalo dobro mero zdravega lokalnega patriotizma in nagradilo domače pevce z dolgoletnim ploskanjem. Otmar je bil tudi kar zadovoljen in na njegovem obrazu smo brali, da hoče ostati dober oskrbnik slovenskega petja v Ločah. V igralcih imajo Ločani dober material. Polončica mora biti dobra in energična gospodinja, ki veliko drži na poštenost in se tudi zaveda važnosti ženske komande. Miha je v polni meri izpolnil svojo vlogo. Milka in Tone — idealen parček ne samo na odru! Da se je Franček — društveni predsednik — dobro postavil na odru in tudi pripravah, je pokazala vsa prireditve, čeprav so ga oštevali, da je delal premalo reklame. V g. K. imajo Ločani dobro izurjenega režiserja. Če še povemo, da je Pušnikova mama vestno skrbela za telesno dobrobit in da so celo običajni črnogledi bili tokrat v polni meri zadovoljni s celo prireditvijo — potem o našem poročilu ne boste dvomili.

Koroški Slovenec XVII 7, str. 4, 17. 2. 1937

Razstava. (Latschach—Loče.) Pri nas se je vršil pod vodstvom Milke Hartmanove šesttedenski gospodinjski tečaj. Tečaj je posejalo deset deklet. Na zadnjo adventno nedeljo je bila pri Pušniku v Ratenčah razstava ročnih del in kuhinjskih izdelkov ter zaključna prireditve. V razstavi so dekleta pokazala izredno lep napredek v vseh področjih kuharskih umetnosti, ročna dela so istako tako bila najlepše izpričevala za znanje voditeljice tečaja in pridnost tečajnic. Kuhinjske umetnosti so našle do zadnjega proizvalca odjemalce. Prireditve sama je nudila vrsto prizorov iz narodnega življenja, par božičnih slik in nadvse priljubljene palčke. Občinstvo, katero je napolnilo Pušnikovo dvorano do zadnjega kotička, je ponovno z burnim aplavzom zahtevalo ponovitev posameznih točk, predvsem sta božični prizor z malo Mojcko, ki je igrala Jezuščka, in prizor palčkov morala ponovno na oder. Ravno ti prizori so nam vsem gledalcem tako nazorno pokazali vsestranske sposobnosti gospodične Milke, ki je otroke brez vsake tovrstne izobrazbe postavila kot mojstre na oder. Pri zaključni prireditvi je govoril predsednik Prosvetne zveze. V svojih izjavah je predvsem povdaril, da bosta slika in mnenje o nas taka, kakoršni pač bodemo mi sami, mi sami smo tista krščanska slovenska knjiga, v kateri nasprotnik dan za dnem prebira in si o nas ustvarja svoje mnenje. Zato je potrebno, da vsak izpolni svoje mesto v verskem, narodnem in tudi stanovskem oziru. Da izpolnimo to svojo nalogo, potrebujemo izobrazbe na vseh poljih, temu je služil tudi gospodinjski tečaj. Nadvse dobra udeležba pri zaključni prireditvi je tudi najboljši dokaz, da ima narod sam kar največje razumevanje za vsakovrstno izobrazbo. Z voščili za praznike in novo leto je govornik zaključil svoja izjavanja.

Koroški Slovenec, XVIII, 1, str. 4.- 5. 1. 1938

Kronologija društvene zgodovine 1930–1939

(vse prireditve pri Ročičniku ali Pušniku v Ratenčah)

- 2./9. 3. 1930 igri Nebesa na zemlji in Prepirljiva sosedja, na novem odru pri Ročičniku
- 6./13. 4. 1930 igra Turški križ
- 21./22./28./29. 6. 1930 igra Miklova Zala
- 7. 9. 1930 pevski koncert logaveških in bilčovskih pevcev
- 21. 9. 1930 uprizoritvi (7. in 8.) Miklove Zale pri Hrepcu v Zahomcu
- 13. 10. 1930 igra Mati podraveljskega društva Sloga
- 16./23. 11. 1930 igri Ne v Ameriko in Nemsško ne znajo
- 21. 12. 1930 razstava gospodinjskega tečaja, vodila g. Krištof
- 8./15. 3. 1931 igra Domen
- 10./14. 5. 1931 igra Graničarji
- 15./22. 11. 1931 igra Dešeti brat
- 31. 12. 1931 veseloigra Čevljar baron idr.
- 5./12. 6. 1932 veseloigra Davek za samce
- 26. 6. 1932 veseloigra Davek za samce in igra Kmet in fotograf, pri Prangarju
- 26./28. 2. 1933 veseloigra Tri sestre in igra Zamorec
- 26. 11./ 3. 12. 1933 igra Dekle z biseri
- 26. 12. 1933 igra Dekle z biseri v Kobencičevi dvorani v Dobu
- 4. 2. 1934 igra Garcia Moreno, nastopali so šentjakovski fantje
- 26. /30. 12. 1934 božična igra Mir ljudem na zemlji
- 7. 4. 1935 igra Mala pevka
- 7. 2. 1937 pevška prireditve na pustno nedeljo, pevci z Brnce, Maloš in Loč in burka Ne kliči vraga
- 19. 12. 1937 zaključek gospodinjskega tečaja
- 8. 1. 1939 Uprizoritev igre Vrnitev je bila najprej dovoljena potem pa prepovedana. Od tedaj naprej je društvo obstajalo samo več na papirju.

Franjo Pöck (1906–1945)

: p. d. Mikulov v Starem Gradu

: lesni trgovec

: peti predsednik društva (1929–30)

: dezertiral iz vermahta, partizan

: umorjen v Dobju 25. 4. 1945

Valentin Tarman (1897–1962)

: p. d. Zlan v Pogorjah, svak Franca Pöcka

: kmet

: šesti predsednik Izobraž. društva „Jepa“

: aprila 1942 z družino pregnan

Janez Krainer (1909–1963), Stari Grad

: do skrajnosti se trudeč tajnik društva

: gledališki igralec, režiser gledaliških iger

: sedmi predsednik Izobraž. društva „Jepa“

Luise Maria Ruhdorfer Bekštanjska hišna in ledinska imena

12. maja je vabila kulturna referentka Trške občine Bekštanj ob Baškem jezeru, podžupanja Christine Sitter MBA, na predstavitev knjige o hišnih in ledinskih imenih v občini Bekštanj. V občinskem uradu je avtorica dr. Luise Maria Ruhdorfer, ki je odbornica SKD Jepa-Baško jezero in avtorica številnih prispevkov v JEPI, v svečanem okviru pevk in pevcev 3. in 4. razreda Ljudske šole Bekštanj pod vodstvom Mirjam Wrolich-Mosser in pozdrava bekštanjske ljudskošolske ravnateljice, mag. Andreje Rasinger, dvojezično predstavila svoj opus magnum o domačih imenih. Publikacija z naslovom *Die Finkensteiner Haus- und Flurnamen* je na lokalnem imenoslovskem področju neprecenljiv vir in nekaka rešilna vrv za naglo izginjajoča ledinska in tudi hišna imena. Zato velja Lojsci za njeno delo vsa čast in zahvala!

Die Finkensteiner Haus- und Flurnamen

Am 12. Mai lud die Kulturreferentin der MG Finkenstein am Faaker See, Vbgm. Christine Sitter MBA, zur Präsentation der namenskundlichen Publikation von Dr. Luise Maria Ruhdorfer mit dem Titel Die Finkensteiner Haus- und Flurnamen. Es sangen SchülerInnen der VS Finkenstein unter der Leitung von Mirjam Wrolich-Mosser. Die Begrüßungsworte sprach VS-Direktorin Mag. Andrea Rasinger.

V soboto, 28. maja 2022, so pevke mladega akzenta SKD Jepa-Baško jezero sooblikovale koncert na Univerzi za glasbo in uprizoritvene umetnosti na Dunaju (mdw). V sklopu zaključnega koncerta diplomantk in diplomantov umetniškega predmeta „Zborovodje“, so se predstavile skupaj z zborovodkinjo Veroniko Lesjak, ki bo letos zaključila študij tega predmeta. Z raznolikim sporedom so navdušile dunajske in koroške poslušalke in poslušalce. Pred in po koncertu so pevke uživale nekaj dni prostega časa ob pogovorih in smehu. Ob okusnih jedilih in raznovrstnih aktivnostih v avstrijski prestolici so se tudi medseboj povezale in tako še poglobljale zborovsko dinamiko.

mladi akzent Chor des SKD Jepa-Baško jezero in Wien

Auf der Universität für Musik und darstellende Kunst sangen die jungen Damen des Chores mladi akzent anlässlich des Abschlusskonzertes „Take Five“ mit ihrer Chorleiterin Veronika Lesjak, die heuer ihr Musikstudium abschließen wird. Mit ihrem vielfältigen und mehrsprachigen Programm begeisterten die jungen Sängerinnen das zahlreich erschienene Publikum von Nah und Fern.

**Der
junge
Akkor-
deonspieler
Jurij
Filipič**

aus Frießnitz/Breznica erspielte im März beim Landeswettbewerb *Prima la musica* den ersten Platz und wurde überdies zur Teilnahme am Bundesbewerb in Feldkirch bestimmt. Er erlangte auch bei diesem Wettbewerb am 27. Mai den ersten Platz. Zudem gewann er eine Woche zuvor einen internationalen Wettbewerb in Malborgeth in Italien. Zu diesen Erfolgen gratuliert der Slow. Kulturverein Jepa-Baško jezero dem Schüler der Slowenischen Musikschule des Landes Kärnten/Slovenska Glasbena šola dežele Koroške, Abt. Latschach Ledenitzen, und seinem Mentor Izidor Kokovnik recht herzlich!

Jurij Filipič se je marca udeležil deželnega tekmovanja *Prima la musica* in dosegel prvo nagrado v svoji starostni skupini. Bil je izbran, da zastopa Koroško tudi na zveznem tekmovanju v Feldkirchu. Po številnih pripravah s svojim učiteljem Izidorjem Kokovnikom, po mnogih urah vadenja je Jurij 27. maja v Feldkirchu s svojim igranjem na harmoniki prepričal žirijo in ponovno osvojil prvo nagrado. Prav tako je prejel prvo nagrado tudi teden prej na mednarodnem tekmovanju v Naborjetu v Italiji. Prisrčno čestitamo!

termini 2022

**Gorski pohod v avgustu
„Sto nog na Jepo“**

**sobota, 17. september, 19:00
koncert in predstavitev CD: mladi akzent 6+ &
skupina akzent, kd Ledince / KH Ledenitzen**

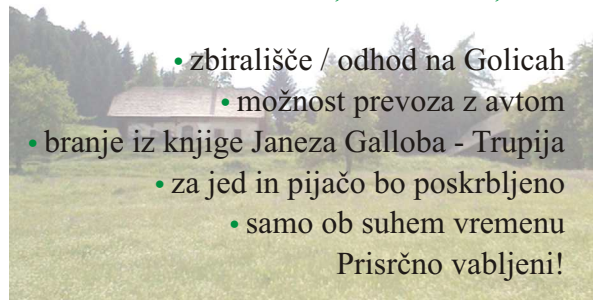
**nedelja, 18. september
„Sto koles okoli Baškega jezera“**

**sobota, 22. oktober, 19:30
45 let Tamburaški ansambel Loče
kd Loče / KH Latschach**

**sobota, 12. november, 18:00
občni zbor in predstavitev narečne CD
kd Ledince / KH Ledenitzen**

**Zapustila nas je zvesta članica
Rozalija Wucherer, p. d. Mikučka iz Bač.
Naj počiva v miru!**

**Pohod k Trupiju
sobota, 25. 6. 2022, 9.30**

- zbirališče / odhod na Golicalh
  - možnost prevoza z avtom
  - branje iz knjige Janeza Galloba - Trupija
  - za jed in pijačo bo poskrbljeno
  - samo ob suhem vremenu
- Prisrčno vabljeni!

**Iskreno se zahvaljujemo za pomoč in
podpore. Posebno pri daru za
opomnik, ki smo ga postavili ob
80-letnici deportacije.**

AT82 3910 0000 0502 3403

Wir bedanken uns für die tatkräftige und
offenherzige Unterstützung.

Hvala lepa!

Slovensko kulturno društvo Jepa-Baško jezero čestita V–VIII 2022

90

Franz Treiber,
p. d. Ulbing, Sp. Rute

85

Lojzka Smukovič, Loče
Anna Ressmann, Pečnica

80

Anton Gailer, Ledince

75

Drago Ulbing,
p. d. Jurč, Loče

65

Ana Hiden, Ledince

60

Margit Wutti,
p. d. Mikul, Stari Grad

55

dr. Yves Keller, München

dipl. inž. Hannes
Ressmann, Otzberg

55

Franc Petschnig,
Zgornje Borovlje

Michaela Pachernig,
Gorinčiče

50

dipl. inž. (VS)
Michael Ressmann,
Ledince

40

Elisabeth Kontschitsch,
Vernberk

25

Gregor Maska, Dunaj
Judith Ressmann,
Otzberg

10

Valentina Kircher,
Malence